

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
N. JÄÄSKINEN
представено на 7 юли 2015 година¹

Дело C-203/14

Consorti Sanitari del Maresme
срещу
Corporació de Salut del Maresme i la Selva
(Преюдициално запитване,

отправено от Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (Испания)

„Преюдициално запитване — Компетентност на Съда — Понятие „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС — Tribunal Català de Contractes del Sector Públic — Задължителна юрисдикция на запитващия орган — Директива 89/665/ЕИО — Значение за тълкуването на член 267 ДФЕС“

I – Въведение

1. Настоящото дело е образувано по преюдициално запитване, отправено от Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (Испания) (каталонски орган за решаване на спорове в областта на обществените поръчки) в рамките на специално производство за обжалване по административен ред в областта на обществените поръчки.
2. В хода на производството пред Съда възникнаха известни съмнения във връзка с компетентността на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic предвид неговите особености и установените в практиката на Съда критерии за квалифицирането на запитващ орган като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС; критерият за „задължителната юрисдикция“ на запитващия орган специално привлече вниманието.
3. Всъщност Tribunal Català de Contractes del Sector Públic е специализиран колегиален административен орган, който е компетентен да разглежда специални жалби в областта на обществените поръчки. Като специализиран орган той не е юрисдикция в същинския смисъл на понятието съгласно националното право и решението му е окончателно, що се отнася до административните способности за защита. Освен това обжалването пред този орган е факултативно, което поставя въпроса дали той може да бъде квалифициран като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС. Този въпрос изисква по-специално Съдът да тълкува сложната си практика относно „задължителната юрисдикция“ на запитващия орган.

¹ — Език на оригиналния текст: френски.

4. В съответствие с искането на Съда след решението за откриване на устната фаза на производството и преразпределянето на делото, настоящото заключение ще обхване конкретно критерия за „задължителната юрисдикция“ на запитващия орган, който по-специално привлече вниманието на Съда, и останалите критерии, които ще разгледам накратко. Следователно няма да разглеждам въпросите по същество, поставени от запитващия орган.

II – Фактите и производството пред Съда

5. На 10 декември 2013 г. Consorci Sanitari del Maresme, който желае да участва в процедура за възлагане на обществена поръчка за услуги с ядреномагнитен резонанс, обявена от Corporació de Salut del Maresme i la Selva, подава пред Tribunal Català de Contractes del Sector Públic специална жалба срещу решението на комисията за оценяване към възлагащия орган, с която иска да бъде допуснат до участие в процедурата².

6. Във връзка с тази специална жалба Tribunal Català de Contractes del Sector Públic решава да постави на Съда пет преюдициални въпроса³.

7. С акт от 13 януари 2015 г. Съдът разпределя делото на шести състав и на основание член 76, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда решава да не провежда съдебно заседание. Освен това той решава делото да бъде разглеждано без представяне на заключение от генералния адвокат.

8. Въпреки това въпросът дали органът, отправил преюдициалното запитване, има качеството на юрисдикция, поражда съмнения относно компетентността на Съда.

9. Поради това на 9 февруари 2015 г. Съдът изпраща искане за разяснения до Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, който отговаря с писмо от 12 февруари 2015 г., постъпило в Съда на 17 февруари 2015 г.

10. Съдът приема, че е необходимо задълбочено обсъждане на въпроса за квалифицирането на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС, поради което преразпределя делото на големия състав и решава, че следва да проведе съдебно заседание, за да позволи на страните да изразят евентуалните си становища по въпроса за допустимостта на преюдициалното запитване, отправено от Tribunal Català de Contractes del Sector Públic. Поради това Съдът постановява възобновяване на устната фаза на производството, за да прецени дали е компетентен в конкретния случай.

11. Съдебното заседание е проведено на 12 май 2015 г. и на него се явяват представители на испанското правителство и на Европейската комисия. Италианското правителство, което представя писмено становище по въпросите по същество, не е представявано в съдебното заседание.

2 — За кратко описание на фактите в главното производство вж. определение Consorci Sanitari del Maresme (C-203/14, EU:C:2015:279, т. 2).

3 — Тези въпроси се отнасят по-специално до това дали по смисъла на Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги (ОВ L 134, стр. 114; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 8, стр. 116 и поправка в ОВ L 182, 2008 г., стр. 282) публичните субекти следва да се считат за икономически оператори, както и относно вписването им в официалните списъци на предприятията, одобрени или сертифицирани от публични или частни организации.

III – По компетентността на Съда да се произнесе по преюдициалните въпроси

A – Съображения относно правната уредба

12. Съгласно постоянната практика на Съда, за да се прецени дали запитващият орган притежава качеството на юрисдикция по смисъла на член 267 ДФЕС, Съдът взема предвид съвкупност от признаци като това органът да е създаден със закон, да е постоянно действащ, неговата юрисдикция да е задължителна, производството пред него да е състезателно, да прилага правни норми и да е независим⁴. Освен това националните юрисдикции могат да сезират Съда само ако пред тях има висящ спор и ако се произнасят в производство, което приключва с правораздавателен акт⁵.

13. В това отношение следва да се подчертае, че само по себе си обстоятелството, че национален орган не е квалифициран като юрисдикция в същинския смисъл на понятието съгласно националното право, не е определящо, тъй като понятието „юрисдикция“ по смисъла на член 267 ДФЕС е самостоятелно понятие на правото на Съюза. Всъщност Съдът е приел, че това понятие може да обхваща и органи, които не са юрисдикции по смисъла на националното право⁶ и не са част от съдебната система на държава членка⁷. В този смисъл Съдът придава определящо значение не на правната квалификация на органа, а по-скоро на неговите съществени характеристики⁸, поради което се преценяват структурните и функционалните особености на запитващия орган.

14. В съдебното заседание испанското правителство потвърждава, че Tribunal Català de Contractes del Sector Públic е „преразглеждащ орган“ по смисъла на член 2, параграф 9, първа алинея от Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство⁹, който може съгласно този член да бъде несъдебен орган¹⁰. От предоставената на Съда информация също става ясно, че с решението на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic се изчерпва „защитата по административен ред“.

15. Според мен тези данни за националното право не са решаващи, ако особеностите на запитващия орган сочат, че той отговаря на посочените в точка 12 от настоящото заключение установени в практиката на Съда критерии, които позволяват да бъде квалифициран като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС.

4 — Вж. по-специално решения Vaassen-Göbbels (61/65, EU:C:1966:39), Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413, т. 23), Österreichischer Gewerkschaftsbund (C-195/98, EU:C:2000:655, т. 24), Syfait и др. (C-53/03, EU:C:2005:333, т. 29), Emanuel (C-259/04, EU:C:2006:215, т. 19), Forposta и ABC Direct Contact (C-465/11, EU:C:2012:801, т. 17), Белов (C-394/11, EU:C:2013:48, т. 38 и цитираната съдебна практика) и Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta (C-377/13, EU:C:2014:1754, т. 23).

5 — Вж. по-специално решения Job Centre (C-111/94, EU:C:1995:340, т. 9), Victoria Film (C-134/97, EU:C:1998:535, т. 14), Österreichischer Gewerkschaftsbund (C-195/98, EU:C:2000:655, т. 25), Syfait и др. (C-53/03, EU:C:2005:333, т. 29) и Белов (C-394/11, EU:C:2013:48, т. 39).

6 — Вж. по-специално решения Vaassen-Göbbels (61/65, EU:C:1966:39), Broekmeulen (246/80, EU:C:1981:218, т. 11 и 17), Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413, т. 38), Jokela и Pitkäranta (C-9/97 и C-118/97, EU:C:1998:497, т. 24) и Abrahamsson и Anderson (C-407/98, EU:C:2000:367, т. 38). Вж. също заключението на генералния адвокат Tesauo по дело Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:245, т. 20).

7 — Вж. в това отношение заключението на генералния адвокат Ruiz-Jarabo Colomer по дело De Coster (C-17/00, EU:C:2001:366, т. 53—57 и цитираната съдебна практика).

8 — Заключение на генералния адвокат Tesauo по дело Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:245, т. 23).

9 — ОВ L 395, стр. 33; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 237, изменена с Директива 2007/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2007 година за изменение на директиви 89/665/ЕИО и 92/13/ЕИО на Съвета с оглед повишаване на ефективността на процедурите за преразглеждане при възлагане на обществени поръчки (ОВ L 335, стр. 31).

10 — Съгласно посочения член 2, параграф 9, първа алинея, „[к]огато органите, отговорни за процедурите за преразглеждане, не са съдебни, решенията следва винаги да включват писмени мотиви. Освен това в такъв случай трябва да бъдат приети разпоредби, които да гарантират процедурите, чрез които всяка предполагаема неправомерна мярка, взета от преразглеждащия орган, или всеки предполагаем пропуск при упражняването на предоставените му правомощия да могат да бъдат предмет на съдебно преразглеждане или на преразглеждане от друг орган, който да е съд или юрисдикция по смисъла на член [267 ДФЕС] и да бъде независим както от възлагащия, така и от преразглеждащия орган“.

16. Що се отнася до специалната правна уредба на обществените поръчки, предвид значението на тази област за вътрешния пазар и по-специално за спазването на основните свободи на движение, законодателят на Съюза в голяма степен е хармонизирал националните законодателства в това отношение. По изключение съдебната защита на частноправните субекти също е силно хармонизирана с разпоредбите на Директива 89/665 и следователно тя е въпрос единствено на процесуалната автономия на държавите членки, ограничена от принципите на ефективност и равностойност¹¹.

17. Така в съответствие с член 1, параграф 1, трета алинея от Директива 89/665 държавите членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят, че по отношение на обществените поръчки, попадащи в приложното поле на Директива 2004/18, решения, взети от възлагащите органи, могат да бъдат преразглеждани ефективно, и по-специално възможно най-бързо, в съответствие с условията, предвидени в членове 2—2е от тази директива, ако тези решения нарушават правото на Съюза в областта на обществените поръчки или националните норми, с които се транспонира това право. Тези способности за правна защита могат да включват както жалби до националните юрисдикции, така и жалби до квазисъдебни органи, посочени в член 2, параграф 9, първа алинея от Директива 89/665.

18. Във връзка с това възниква въпросът дали при тълкуването на понятието „юрисдикция“ по смисъла на член 267 ДФЕС евентуално следва да се вземе предвид обстоятелството, че съответният орган е създаден, за да позволи на държавата членка да спазва задълженията си, произтичащи от разпоредбите на Директива 89/665. Всъщност често квазисъдебните органи са тези, от които се изисква да тълкуват правото на Съюза в областта на обществените поръчки, а понякога те са и единствените, които го тълкуват, ако решенията им на практика не се обжалват пред общите юрисдикции.

19. Следва да се отбележи, че в практиката си относно тълкуването на член 267 ДФЕС, предимно след приемането на Директива 89/665, Съдът вече прилага гъвкаво критериите, отнасящи се до понятието „юрисдикция“ по смисъла на член 267 ДФЕС¹², което позволява на различни преразглеждащи органи, предвидени от държавите членки и в областта на обществените поръчки, да поставят преюдициални въпроси на Съда¹³. Като релативизира критериите за признаване на качеството „юрисдикция“, Съдът приема за юрисдикции по смисъла на член 267 ДФЕС и административни органи, които се произнасят като последна инстанция по въпроси от различни области от правото на Съюза¹⁴.

11 — По отношение на понятието за процесуална автономия на държавите членки и принципите на правото на Съюза, които я ограничават, вж. по-специално решения Club Hotel Loutraki и др. (C-145/08 и C-149/08, EU:C:2010:247 т. 74 и цитираната съдебна практика) и eVigilo (C-538/13, EU:C:2015:166, т. 39). По отношение на принципите на ефективност и равностойност в контекста на Директива 89/665 вж. по-специално заключението ми по дело Orizzonte Salute (C-61/14, EU:C:2015:307, т. 20—26, 33 и 34).

12 — Генералният адвокат Ruiz-Jarabo Colomer отправя сериозна критика към тази „твърде гъвкава и лишена от необходимата съгласуваност съдебна практика в заключенията си по дела “De Coster (C-17/00, EU:C:2001:366, т. 13, 14 и 58—64), Ing. Aigner (C-393/06, EU:C:2007:706, т. 22—29) и Österreichischer Rundfunk (C-195/06, EU:C:2007:303, т. 27—29).

13 — Вж. по-специално решения Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413, т. 23—38), Mannesmann Anlagenbau Austria и др. (C-44/96, EU:C:1998:4), HI (C-258/97, EU:C:1999:118, т. 18), Unitron Scandinavia и 3-S (C-275/98, EU:C:1999:567, т. 15), HI (C-92/00, EU:C:2002:379, т. 26—28), Felix Swoboda (C-411/00, EU:C:2002:660, т. 26—28), Ing. Aigner (C-393/06, EU:C:2008:213), Forposta и ABC Direct Contact (C-465/11, EU:C:2012:801, т. 18) и Bundesdruckerei (C-549/13, EU:C:2014:2235, т. 22). Вж. също заключението на генералния адвокат Léger по дело Mannesmann Anlagenbau Austria и др. (C-44/96, EU:C:1997:402, т. 36—44), заключението на генералния адвокат Saggio по дело HI (C-258/97, EU:C:1998:457, т. 11—15), заключението на генералния адвокат Mischo по дело Felix Swoboda (C-411/00, EU:C:2002:238, т. 13—20) и заключението на генералния адвокат Ruiz-Jarabo Colomer по дело Ing. Aigner (C-393/06, EU:C:2007:706, т. 22—29).

14 — Вж. в този смисъл решения Broekmeulen (246/80, EU:C:1981:218, т. 15 и 17) и Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark (109/88, EU:C:1989:383, т. 7 и 9), както и заключението на генералния адвокат Ruiz-Jarabo Colomer по дело De Coster (C-17/00, EU:C:2001:366, т. 82).

20. Тъй като според мен в тази област Съдът вече е възприел тълкуване на член 267 ДФЕС, което е достатъчно гъвкаво, за да гарантира еднаквото тълкуване на разпоредбите на правото на Съюза на национално равнище, считам, че в случая разпоредбите на Директива 89/665 или обстоятелството, че на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic изрично е предоставена компетентност в областта на обществените поръчки, не оказват особено влияние върху прилагането на член 267 ДФЕС.

Б – По класическите предпоставки за квалифицирането на запитващ орган като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС, извън „задължителната юрисдикция“ на този орган

1. По въпроса дали запитващият орган е създаден със закон и постоянно действащ

21. Що се отнася до това дали Tribunal Català de Contractes del Sector Públic е създаден със закон, както от отговора му на искането за разяснения от Съда, така и от становището на испанското правителство, представено в съдебното заседание, е видно, че Tribunal Català de Contractes del Sector Públic е създаден от Автономна област Каталония съгласно предвидената в испанското право специална законодателна компетентност¹⁵.

22. Този орган е създаден отначало като едноличен орган, наречен „Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de Cataluña“ (административен орган на Каталония за разглеждане на жалби в областта на обществените поръчки), с четвъртата допълнителна разпоредба от Закон 7/2011 от 27 юли 2011 г. за данъчните и финансовите мерки¹⁶. Поради увеличени брой дела и особеностите на случаите, които са от компетентността на Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de Cataluña, с Декрет 221/2013 от 3 септември 2013 г.¹⁷ той е преобразуван в колегиален орган, наречен „Tribunal Català de Contractes del Sector Públic“. Този декрет урежда по-специално създаването, компетентността и състава на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic. В този смисъл е ясно, че критерият този орган да е създаден със закон е изпълнен.

23. Освен това, като част от системата за съдебно разрешаване на спорове в областта на обществените поръчки, Tribunal Català de Contractes del Sector Públic отговаря на изискването да е постоянно действащ¹⁸. Действително, макар членовете му да се назначават за срок от пет години, като мандатът им може да бъде подновяван¹⁹, този орган е постоянно действащ публичноправен орган и следователно не е орган ad hoc, формиран за целите на отделен спор.

15 — От предоставените от запитващия орган разяснения става ясно, че испанските органи, специализирани по въпросите в областта на обществените поръчки, са създадени с Кралски законодателен декрет 3/2011 от 4 ноември 2011 г., с който се приема преработеният текст на Закона за обществените поръчки (Real Decreto Legislativo 3/2011, de 14 de noviembre, por el que se ardueba el texto refundido de la Ley de Contratos del Sector Público) от 14 ноември 2011 г. (BOE № 276 от 16 ноември 2011 г., стр. 117729, наричан по-нататък „Кралски законодателен декрет 3/2011“). С този Кралски законодателен декрет 3/2011 е създаден Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuales (централен орган) и автономните области са оправомощени да създават съответни преразглеждащи органи в автономните области.

16 — Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya № 5931 от 29 юли 2011 г. Съгласно параграф 1 от четвъртата допълнителна разпоредба „[п]о естеството си този орган е специализиран административен орган, който действа напълно независимо при упражняване на своята компетентност“.

17 — Декрет 221/2013 за създаването, организацията и функционирането на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya № 6454 от 5 септември 2013 г.). Според испанското правителство тези правила за организацията и функционирането на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic са идентични с правилата на Кралски законодателен декрет 3/2011, които се отнасят до организацията и функционирането на Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuales.

18 — По отношение на критерия органът да е постоянно действащ вж. по-специално решение Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta (C-377/13, EU:C:2014:1754, т. 25 и 26), както и заключението на генералния адвокат Léger по дело Mannesmann Anlagenbau Austria и др. (C-44/96, EU:C:1997:402, т. 38).

19 — Член 7 от Декрет 221/2013.

2. По състезателността на производството и прилагането на правни норми

24. От една страна, по отношение на състезателния характер на производството, което се образува по специална жалба пред Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, като начало следва да се напомни, че изискването за състезателно производство не е абсолютно задължително²⁰. Същевременно съгласно член 46 от Кралски законодателен декрет 3/2011 страните могат да представят становища и доказателства пред органа, който е компетентен да разреши спора. Що се отнася до Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, съгласно член 14 от Декрет 221/2013 производството по специалните жалби в областта на възлагането на обществени поръчки се урежда от основните разпоредби на законодателството в областта на обществените поръчки, от разпоредбите за прилагане на това законодателство, от процесуални разпоредби, съдържащи се в посочения декрет, както и от разпоредбите относно правния статут на публичните административни органи и общото административно производство.

25. Освен това, тъй като е ясно, че в рамките на производствата по специални жалби в областта на обществените поръчки Tribunal Català de Contractes del Sector Públic разглежда спорове между, от една страна, възлагащ орган в качеството на ответник и от друга страна, оферент, в качеството на жалбоподател, считам, че в случая условието, свързано със състезателността на производството, е изпълнено.

26. От друга страна, според предоставената от самия запитващ орган информация, той осъществява контрол за законосъобразност върху решенията в областта на обществените поръчки. Следва да се напомни, че органи като Tribunal Català de Contractes del Sector Públic са създадени в Испания за спазване на задълженията, произтичащи от Директива 89/665, и в частност на задължението да се гарантира, че решения, взети от възлагащите органи в рамките на процедури за възлагане на обществени поръчки, могат да бъдат ефективно преразглеждани по жалби, чието основание са нарушения на правото на Съюза в областта на обществените поръчки или на националните норми, с които се транспонира това право. Така Tribunal Català de Contractes del Sector Públic като орган, който е компетентен да разглежда такива жалби, очевидно прилага правни норми.

3. По независимостта

27. В съответствие с практиката на Съда понятието за независимост, което е вътрешноприсъщо на правораздавателната функция, предполага преди всичко съответният орган да има качеството на трето лице по отношение на органа, който е приел обжалваното решение²¹. Това понятие има два аспекта. Първият аспект, който е външен, предполага посоченият орган да е защитен от външна намеса или натиск, които могат да застрашат независимостта на членовете му при вземане на решение по разглежданите от тях спорове. Вторият аспект, който е вътрешен, е свързан с понятието за безпристрастност и се отнася до спазването на еднаква дистанция със страните по спора и съответните им интереси с оглед на предмета на спора. Този аспект изисква запазването на обективност и липсата на всякакъв интерес от изхода на спора извън строгото прилагане на правната норма²².

28. Тези гаранции за независимост и безпристрастност изискват наличието на правила — по-конкретно за състава на органа, за назначаването, срока на упражняване на функциите, както и основанията за самоотвод, отвод и освобождаване от длъжност на членовете му — които позволяват да се отстрани всяко оправдано съмнение у правните субекти относно

20 — Решения Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413, т. 31) и Gabalfrisa и др. (C-110/98—C-147/98, EU:C:2000:145, т. 37).

21 — Решения Corbiau (C-24/92, EU:C:1993:118, т. 15), Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587, т. 49), RTL Belgium (C-517/09, EU:C:2010:821, т. 38) и TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, т. 29).

22 — Решения Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587, т. 51 и 52 и цитираната съдебна практика) RTL Belgium, (C-517/09, EU:C:2010:821, т. 39 и 40) и TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, т. 30 и 31).

неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори и неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси²³. В съдебната практика се счита, че условието относно независимостта на запитващия орган е изпълнено само ако, по-специално, основанията за освобождаване от длъжност на членовете на този орган са изрично установени в закона²⁴.

29. Според мен в случая тези условия относно независимостта на запитващия орган са изпълнени. Всъщност съгласно член 2 от Декрет 221/2013, който е озаглавен „Правен характер“ и се отнася до създаването на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, „Tribunal Català е специализиран колегиален административен орган, който изпълнява задълженията си при пълна независимост, обективност и безпристрастност, не е йерархично обвързан с друг орган и не може да получава никакви указания от съответните публични административни органи“.

30. Що се отнася до състава на запитващия орган, член 5 от Декрет 221/2013 предвижда, че той се състои от председател и други двама членове, назначени от ръководителя на службата, компетентна да определя критериите, да ръководи и да контролира възлагането на обществените поръчки. Условието, на които трябва да отговаря лицето, за да бъде член на Tribunal Català, са изброени в член 6 от Декрет 221/2013. Ще припомня, че членовете са назначени за срок от пет години, като мандатът им може да бъде подновяван²⁵, и че в този срок административното им положение съответства на командироване, с други думи, те се посвещават само на задълженията си в Tribunal Català de Contractes del Sector Públic²⁶. Съгласно член 8, параграф 4 от Декрет 221/2013 членовете на този орган са несменяеми, но могат да бъдат освободени от длъжност или отзовани на някои основания, изрично изброени в този член²⁷. Член 11 от Декрет 221/2013 съдържа специални правила относно основанията за самоотвод или отвод.

31. Въпреки че Tribunal Català de Contractes del Sector Públic е орган към „службата, компетентна да определя критериите, да ръководи и да контролира възлагането на обществените поръчки“, той не е йерархично обвързан с друг орган и не може да получава никакви указания от съответните публични административни органи²⁸. При приемането на решение Tribunal Català de Contractes del Sector Públic действа като трето лице по отношение на съществуващите интереси и притежава изискваната безпристрастност²⁹.

23 — Решения Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587, т. 53 и цитираната съдебна практика) и TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, т. 32).

24 — Решение TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, т. 32) и определение Pilato (C-109/07, EU:C:2008:274, т. 24). Трябва обаче да се отбележи, че в решение Köllensperger и Atzwanger (C-103/97, EU:C:1999:52, т. 20—25) Съдът се е отказал от това условие и е счел запитващия орган за юрисдикция на държава членка въпреки липсата на специфични разпоредби относно основанията за отвод и самоотвод на членовете му.

25 — Вж. точка 23 по-горе.

26 — Следва да се посочи, че в решение Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413) Съдът е счел за юрисдикция на държава членка федералната комисия за контрол, чиито членове „държавни служители“ са служители на националния административен орган, компетентен да осъществява контрол в областта на конкуренцията, и упражняват *едновременно* двете функции (вж. заключението на генералния адвокат Tesouro по дело Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:245, т. 33 и 34).

27 — Освен това ми се струва, че гаранциите за несменяемост на членовете „държавни служители“ по дело Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413) са по-малко от тези в настоящия случай, изброени в член 8, параграф 4 от Декрет 221/2013.

28 — Вж. членове 1 и 2 от Декрет 221/2013.

29 — Решения RTL Belgium (C-517/09, EU:C:2010:821, т. 47), Epitropos tou Elegktikou Synedriou (C-363/11, EU:C:2012:825, т. 21) и TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, т. 37).

32. На последно място следва да се отбележи, че при обжалване на решенията му Tribunal Català de Contractes del Sector Públic няма качеството на ответник³⁰. Наистина решенията и актовете на Tribunal Català могат да бъдат обжалвани по съдебен ред, но това представлява второинстанционна съдебна защита и не лишава решенията на този орган от техния правораздавателен характер по смисъла на член 267 ДФЕС. Решенията на запитващия орган не могат да бъдат преразглеждани по административен ред³¹.

33. Следователно според мен запитващият орган отговаря на критерия за независимост, произтичащ от практиката на Съда.

В – По задължителната юрисдикция на запитващия орган

34. Именно „задължителната юрисдикция“ на запитващия орган по смисъла на съдебната практика относно член 267 ДФЕС поражда, на първо място, съмнения у Съда във връзка с квалифицирането на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС. Припомням, че най-същественият въпрос в това отношение е дали обстоятелството, че обжалването пред запитващия орган не е единственият способ за правна защита, изключва възможността този орган да бъде квалифициран като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС въпреки задължителната сила на неговото решение.

35. Всъщност от информацията, с която разполага Съдът, е видно, че обжалването пред Tribunal Català de Contractes del Sector Públic е *алтернативно*. Според този орган жалбоподателят може да *избира*³² между обжалване по специален ред пред Tribunal Català de Contractes del Sector Públic и обжалване по съдебен ред, но изборът е задължителен за административния орган, който не може да откаже да се съобрази с него³³. Обратно, що се отнася до специалните сектори, предвидени в Закон 31/2007 от 30 октомври 2007 г. за възлагане на обществени поръчки в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги³⁴, не

30 — Вж. решения Corbiau (C-24/92, EU:C:1993:118, т. 16 и 17), Белов (C-394/11, EU:C:2013:48, т. 49 и 51) и TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, т. 37), както и определение MF 7 (C-49/13, EU:C:2013:767, т. 19).

31 — Вж. член 29 от Декрет 221/2013. Вж. също в този смисъл решение Westbahn Management (C-136/11, EU:C:2012:740, т. 30), в което Съдът приема за юрисдикция на държава членка по смисъла на член 267 ДФЕС Schienen-Control Kommission (австрийска комисия за железопътен контрол), за която се прилага общото административно-процесуално право и чиито решения не могат да се отменят с административни решения, но могат да се обжалват пред Verwaltungsgerichtshof (Административен съд). Съдът възприема подобен подход по-специално в решение Österreichischer Rundfunk (C-195/06, EU:C:2007:613, т. 20–22). Вж. в това отношение заключението на генералния адвокат Ruiz-Jarabo Colomer по дело Österreichischer Rundfunk (C-195/06, EU:C:2007:303, т. 32 и 34).

32 — Според испанското правителство проектозакон, който е вече публикуван, премахва тази възможност за избор. Така, ако този проектозакон бъде одобрен, ще стане задължително подаването първо на специална жалба пред преразглеждащите органи като Tribunal Català de Contractes del Sector Públic.

33 — Според испанското правителство от това следва, че само оферентът има избор при обжалването, но не и възлагащият орган, който не може да откаже да се съобрази с избора на оферента. Това обаче не е решаващо, тъй като за правораздавателната компетентност е присъщо, че ответникът (възлагащият орган) е длъжен да приеме направения от жалбоподателя (оферента) избор на юрисдикция (вж. в това отношение заключението на генералния адвокат Szpunar по дело Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta (C-377/13, EU:C:2014:246, т. 39 и цитираната съдебна практика). За сметка на това обаче мисля, че от обстоятелството, че изпълнителят може да *избира между обжалване по специален ред пред запитващия орган и обжалване по съдебен ред*, следва, че неговият избор е задължителен и за самия него, както за административния орган, тъй като провеждането на производството става *задължително за страните*. Поради това считам, че обжалване по специален ред се приема за висящ процес, въпреки че това не е посочено изрично в предоставената на Съда информация. Принципът на висящия процес е общ процесуалноправен принцип, според който искът или жалбата е недопустим или недопустима, ако вече е предявен иск или е подадена жалба със същия предмет пред друга юрисдикция (решения Франция/Парламент (358/85 и 51/86, EU:C:1988:431, т. 12), Италия/Комисия (C-138/03, C-324/03 и C-431/03, EU:C:2005:714, т. 64) и Diputación Foral de Vizcaya и др./Комисия (C-465/09 P—C-470/09 P, EU:C:2011:372, т. 580, както и заключение на генералния адвокат Kokott по дело Белов (C-394/11, EU:C:2012:585, т. 43).

34 — ВОВЕ № 276 от 31 октомври 2007 г., стр. 44436.

е предвидена възможност административният акт да се обжалва направо по съдебен ред. Така за тези сектори обжалването по специалния ред не е алтернативно, тъй като е необходимо преразглеждащите органи като Tribunal Català de Contractes del Sector Públic да бъдат сезират преди компетентните общи административни юрисдикции.

36. Ето защо считам, че в разглеждания случай е приложим общият ред за обжалване, тъй като спорът в главното производство не се отнася до някой от специалните сектори, предвидени в Закон 31/2007 и споменати в точка 35 от настоящото заключение.

37. Всъщност следва да се припомни, че правото на определен орган да сезира Съда се преценява въз основа на критерии, свързани както с неговото устройство, така и с неговите функции. В тази връзка национален орган може да се квалифицира като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС, когато изпълнява правораздавателни функции, но да не бъде квалифициран по този начин, когато изпълнява други функции, по-специално с административен характер³⁵. Оттук следва, че за да се установи дали национален орган, на който по закон са поверени различни по естество функции, трябва да се квалифицира като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС, е необходимо да се провери какво е конкретното естество на функциите, които упражнява в специфичния нормативен контекст, в който му се налага да сезира Съда³⁶.

38. Както и останалите критерии за „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС критерият за „задължителната юрисдикция“ на запитващия орган е развит в практиката на Съда. Следва да се отбележи, че използването на това понятие в практиката на Съда невинаги е било последователно. Съдът често не се позовава изрично на този критерий и най-малкото на френски език използването на това понятие не е безпроблемно. Струва ми се, че понятието „задължителна юрисдикция“ на запитващия орган е споменато като такова за първи път в решение Dorsch Consult³⁷, макар изразът „задължителна юрисдикция“ да е бил използван преди това при обосноваване на извода, че запитващият орган наистина е „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС³⁸.

35 — Решения Epirtopos tou Elegktikou Synedriou (C-363/11, EU:C:2012:825, т. 21) и Белов (C-394/11, EU:C:2013:48, т. 40 и цитираната съдебна практика).

36 — Решение Белов (C-394/11, EU:C:2013:48, т. 41 и цитираната съдебна практика).

37 — C-54/96, EU:C:1997:413.

38 — Вж. в този смисъл решение Almelo (C-393/92, EU:C:1994:171, т. 21) и заключението на генералния адвокат Lenz по дело X (228/87, EU:C:1988:276, т. 6; използваният израз е „задължителна компетентност“); заключението на генералния адвокат Lenz по дело Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark (109/88, EU:C:1989:228, т. 17), както и заключението на генералния адвокат Darmon по дело Almelo (C-393/92, EU:C:1994:42, т. 30 и 32). В решение Vaassen-Göbbels (61/65, EU:C:1966:39) съответните лица са „длъжни да се отнесат до запитващия орган като съдебен орган“. В заключението на генералния адвокат Gand по дело Vaassen-Göbbels (61/65, EU:C:1966:25) е използван изразът „задължителен орган“. Вж. също в това отношение заключението на генералния адвокат Léger по дело Mannesmann Anlagenbau Austria и др. (C-44/96, EU:C:1997:402, т. 36, 37 и 40, както и бележка под линия 40 от настоящото заключение).

39. В решение Dorsch Consult³⁹ Съдът отграничава два аспекта на „задължителния“ характер на юрисдикцията: от една страна, сезираният орган в действителност предлага единствения възможен способ за правна защита и от друга страна, решенията на този орган са със задължителна сила⁴⁰. По това дело обаче не се е налагало Съдът да уточни ясно критерия, като предпочете едната или другата възможност за тълкуване, доколкото в случая юрисдикцията на съответния орган е била „задължителна“ и в двата аспекта⁴¹.

40. Също като генералните адвокати Ruiz-Jarabo Colomer, Kokott и Szpunar считам, че думата „задължителна“ трябва по-скоро да се свързва със задължителната сила на решенията на запитващия орган отколкото с обстоятелството, че обжалването пред този орган представлява единственият възможен способ за правна защита⁴².

41. Всъщност в решение Emanuel⁴³ Съдът приема за юрисдикция на държава членка по смисъла на член 267 ДФЕС лицето, определено да се произнася по жалбите срещу решения в областта на марките, което *споделя тази компетентност с обща юрисдикция* и чието сезиране зависи от жалбоподателя, който може да избира пред коя юрисдикция да подаде жалбата си. Решенията на това лице са със задължителна сила⁴⁴.

42. По същия начин в решение Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta⁴⁵ Съдът квалифицира като „задължителна“ юрисдикцията на Tribunal Arbitral Tributário (Португалия), производството пред който е алтернативна възможност за разрешаване на данъчни спорове и чиито решения са задължителни за страните. При данъчен спор като разглеждания в делото, във връзка с което е постановеното това решение, данъчнозадълженото

39 — C-54/96, EU:C:1997:413.

40 — В заключението на генералния адвокат Léger по дело Mannesmann Anlagenbau Austria и др. (C-44/96, EU:C:1997:402, т. 36) се съдържа подобно тълкуване на този критерий преди решение Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413). Съгласно това заключение критериите, които следва да се вземат предвид, включват „задължително отнасяне до органа при спор“, както и „компетентност на органа за разрешаването на спор с решение със задължителен характер“. В решение Mannesmann Anlagenbau Austria и др. (C-44/96, EU:C:1998:4) Съдът не разглежда въпроса за допустимостта, но при разглеждане на поставените въпроси имплицитно приема запитващия орган за „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС.

41 — Решение Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413, т. 28 и 29). В решение Gabalfrisa и др. (C-110/98—C-147/98, EU:C:2000:145, т. 35 и 36) Съдът също взема предвид тези два аспекта на задължителния характер, като в този случай и двата са налице. По същия начин в решение Torresi (C-58/13 и C-59/13, EU:C:2014:2088, т. 20) Съдът приема за „задължителна“ юрисдикцията на орган, чиято компетентност е предвидена в закона и няма *факултативен характер* и чиито решения имат изпълнителна сила. В този случай също са налице и двата аспекта. Вж. също в това отношение решение Almelo (C-393/92, EU:C:1994:171, т. 21) и заключението на генералния адвокат Darmon по дело Almelo (C-393/92, EU:C:1994:42, т. 30 и 32), заключението на генералния адвокат Kokott по дело Белов (C-394/11, EU:C:2012:585, т. 47), както и заключението на генералния адвокат Bot по дело TDC (C-222/13, EU:C:2014:1979, т. 31).

42 — Вж. в този смисъл заключението на генералния адвокат Ruiz-Jarabo Colomer по дело Emanuel (C-259/04, EU:C:2006:50, т. 29), заключението на генералния адвокат Kokott по дело Белов (C-394/11, EU:C:2012:585, т. 48 и 49) и заключението на генералния адвокат Szpunar по дело Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta (C-377/13, EU:C:2014:246, т. 40). Съдът приема за юрисдикция на държава членка по смисъла на член 267 ДФЕС съответните органи по дела Emanuel (C-259/04, EU:C:2006:215) и Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta (C-377/13, EU:C:2014:1754). В решение Белов (C-394/11, EU:C:2013:48, т. 54) въпросът за „задължителната юрисдикция“ на запитващия орган не е разглеждан, тъй като решенията на въпросния орган нямат правораздавателен характер.

43 — C-259/04, EU:C:2006:215.

44 — Освен това решенията са по принцип окончателни, освен ако по изключение срещу тях не бъде подадена жалба с предмет проверка на законосъобразността им (решение Emanuel, C-259/04, EU:C:2006:215, т. 21—25).

45 — C-377/13, EU:C:2014:1754.

лице може да се обърне към административния съд или да поиска конституиране на арбитражен данъчен съд, като съответният данъчен орган е длъжен да се съобрази с избора му. Данъчният арбитраж следователно не е допълнителен правен способ на разположение на данъчнозадълженото лице, а реална *алтернатива на традиционните съдилища*⁴⁶.

43. Така от посочените решения следва, че според Съда наличието на способ за правна защита, алтернативен на съдебната защита в тесен смисъл, не изключва непременно възможността органът, пред който се подава тази алтернативна жалба, да бъде квалифициран като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС⁴⁷. По естеството си този алтернативен способ за правна защита може да бъде различен от традиционния способ, както данъчният арбитраж е различен от обжалването пред административен съд. Въпреки че наличието на един-единствен способ за правна защита се споменава в редица решения на Съда по случаи, в които се разглежданият способ за правна защита действително е единственият възможен, Съдът никога не е считал, че запитващ орган не може да бъде разглеждан като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС единствено поради това, че в съответната област съществуват няколко възможни правни средства за защита⁴⁸.

44. Струва ми се освен това, че изначално този критерий е използван от Съда за изключване на частните арбитражни съдилища в класически смисъл, макар критерият „задължителна юрисдикция“ като такъв да не е споменаван⁴⁹. Така съгласно съдебната практика доброволният арбитраж не представлява юрисдикция на държава членка по смисъла на член 267 ДФЕС, доколкото страните по договора нямат каквото и да било правно или фактическо *задължение* да отнесат спора си до арбитраж, а публичните органи на съответната държава членка не участват в избора на арбитража като способ за защита, нито са задължени служебно да се намесват в арбитражното производство⁵⁰. За разлика от това обаче Съдът е признал за допустими преюдициални въпроси, отправени до него от предвиден със закон арбитражен съд, чиито решения са задължителни за страните и чиято компетентност не зависи от споразумение между тях⁵¹.

46 — Решение *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, т. 29). Вж. също заключението на генералния адвокат Szpunar по дело *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:246, т. 38—40). Също така в решение *Broekmeulen* (246/80, EU:C:1981:218) Съдът допуска преюдициално запитване от орган на самостоятелна съсловна организация, въпреки че жалбоподателят е имал алтернативната възможност да отнесе спора пред общите съдилища. Следва обаче да се отбележи, че този алтернативен способ на практика не е бил използван (вж. точки 15 и 17 от решението). Освен това в случая, по който е постановено решение *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265), на теория икономическият оператор е свободен да сезира *Teleklagenævnet*, постоянно действащ публичен орган за разрешаване на спорове, или направо общите юрисдикции. Според генералния адвокат Bot този избор не е пречка да се признае компетентността на *Teleklagenævnet* за задължителна (заключение на генералния адвокат Bot по дело *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:1979, т. 33 и 38). Съдът обаче не разглежда въпроса за задължителния характер на юрисдикцията на *Teleklagenævnet*, тъй като той не отговаря на критерия за независимост (точка 38 от решението).

47 — Наистина в постановеното наскоро определение (*Emmeci* C-427/13, EU:C:2014:2121, т. 28—31) Съдът взема предвид факултативния характер на обжалването, за да обоснове извода, че запитващият орган не може да се счита за юрисдикция на държава членка по смисъла на член 267 ДФЕС. Трябва обаче да се подчертае, че в разглеждания по това дело случай решенията на запитващата юрисдикция нямат задължителна сила. Следователно юрисдикцията на запитващия орган при всяко положение не е задължителна по смисъла на тълкуването, направено в решение *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413). В това отношение положението е същото и по делото, по което е постановено определение *Cafom* и *Samsung* (C-161/03, EU:C:2003:413, т. 14 и 15).

48 — Вж. в това отношение бележки под линия 41 и 46 по-горе. Въпреки това в съдебното заседание Комисията посочва, че тълкуване а *contrario* на тази съдебна практика би могло да доведе до заключението, че наистина се изисква разглежданият способ за правна защита да е единственият разумен способ за защита. Според Комисията обаче, за да се избегне това тълкуване, следва да се вземе предвид специфичният нормативен контекст, в който на запитващия орган се налага да сезира Съда (решение *Белов* (C-394/11, EU:C:2013:48, т. 41). При всички случаи не мисля, че в това отношение е възможно тълкуване а *contrario*, тъй като Съдът никога не е посочвал, че списъкът на критериите, установени от съдебната практика, е изчерпателен. Напротив, той вече е приел, че състезателността на производството не представлява абсолютен критерий (вж. точка 24 по-горе).

49 — В решение *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, т. 27) Съдът обаче постановява, че неговата практика относно доброволния арбитраж е свързана с този критерий.

50 — Решения *Nordsee* (102/81, EU:C:1982:107, т. 10—12), *Denuit et Cordenier* (C-125/04, EU:C:2005:69, т. 13 и 16 и цитираната съдебна практика) и *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, т. 27). Вж. също определение *Merck Canada* (C-555/13, EU:C:2014:92, т. 17).

51 — Решения *Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark* (109/88, EU:C:1989:383, т. 7—9) и *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, т. 28 и 29), както и определение *Merck Canada* (C-555/13, EU:C:2014:92, т. 18 и 19).

45. Следователно обстоятелството, че решението на запитващия орган има задължителна сила, е действително необходим критерий за квалифицирането на този орган като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС, но само по себе си не е достатъчно, за да се квалифицира юрисдикцията на този орган като „задължителна“ по смисъла на съдебната практика относно член 267 ДФЕС. В това отношение от значение е също така въпросният орган да е създаден със закон и компетентността му да не зависи от волята на страните⁵². Напомням, че според мен не е необходимо обаче обжалването пред този орган да е единственият възможен способ за правна защита.

46. Ако се възприеме обратният подход, на теория би могъл да се постави въпросът относно „задължителната юрисдикция“ на испанските административни съдилища по отношение на жалба срещу административен акт, подадена по съдебен ред направо пред тези общи административни юрисдикции в областта на обществените поръчки. Според мен в такъв случай юрисдикцията на административния съд не може да бъде квалифицирана като „задължителна“, тъй като обжалването на административния акт по съдебен ред не е единственият наличен способ за правна защита⁵³.

47. Струва ми се, че предимствата на тълкуване на член 267 ДФЕС, позволяващо запитващ орган като Tribunal Català de Contractes del Sector Públic да се счита за „юрисдикция на държава членка“ въпреки наличието на алтернативен способ за правна защита, са по-големи, отколкото евентуалните недостатъци. Всъщност възможността да се избира сред няколко способа за правна защита позволява на правните субекти да изберат този, който според тях е най-подходящ в случая⁵⁴. Органите, натоварени с разглеждането на специални жалби, като Tribunal Català de Contractes del Sector Públic в областта на обществените поръчки, могат да притежават значителни знания, които им позволяват да разрешават бързо и с експертен опит отнесените до тях спорове. Възможно е обаче, също в областта на обществените поръчки, някои жалби да са свързани по-скоро с въпроси от общото административно право. В този случай задължителното отнасяне на спора пред специализиран орган за преразглеждане би било излишно, ако общият административен съд е по-квалифициран да разреши спора⁵⁵.

48. Трябва да се отбележи, че решенията на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic са задължителни за страните и се ползват с изпълнителна сила⁵⁶. Така те имат същите последици като решенията, постановени от първоинстанционен административен съд, дори ако е подадена жалба пред съответната по-горна административна юрисдикция. Според мен, ако не бъдат обжалвани пред административен съд, решенията на Tribunal Català de Contractes del Sector Públic представляват актове, с които задължително и окончателно се разрешава спорът между възлагащия орган и оферента⁵⁷. В този смисъл решенията се отличават със сила, аналогична на силата на пресъдено нещо.

52 — Вж. в този смисъл решение Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta (C-377/13, EU:C:2014:1754, т. 29).

53 — Вж. в този смисъл заключението на генералния адвокат Kokott по дело Белов (C-394/11, EU:C:2012:585, т. 48). За сметка на това, ако жалбата по съдебен ред е подадена след решението на специален орган като Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, проблемът не се поставя, тъй като на този етап обжалването пред общите административни съдилища несъмнено е задължително. Трябва обаче да се отбележи, че според испанското правителство решенията на преразглеждащите органи като Tribunal Català de Contractes del Sector Públic само в редки случаи се обжалват по съдебен ред и следователно често са окончателни.

54 — Не трябва да се забравя, че в областта на гражданското правораздаване може да има алтернативни юрисдикции. Вж. по-специално членове 7 и 8 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОБ L 351, стр. 1), в които са изброени редица алтернативни съдилища по граждански дела.

55 — Относно специализацията на юрисдикциите вж. заключението на генералния адвокат Szpunar по дело Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta (C-377/13, EU:C:2014:246, т. 50).

56 — Съгласно член 26 от Декрет 221/2013 Tribunal Català de Contractes del Sector Públic може да обявява за незаконосъобразни решенията на възлагащите органи и евентуално да ги отменя, както и да разпорежда възлагащият орган да заплати обезщетение на заинтересованото лице за причинените вреди. Към материалната компетентност на този орган спадат постановяването на временни мерки преди подаването на специалната жалба в областта на възлагане на обществени поръчки и произнасянето по въпроси за нищожност, основани на конкретни хипотези на нищожност на обществените поръчки.

57 — Припомням, че според испанското правителство тези решения се оспорват само в редки случаи (вж. бележка под линия 53 от настоящото заключение).

49. От гореизложеното следва, че Tribunal Català de Contractes del Sector Públic като специализиран колегиален административен орган, който е създаден с националното законодателство, чиято законоустановена компетентност не зависи от волята на страните и който се произнася със задължителни решения, отговаря на установените в съдебната практика критерии, за да бъде квалифициран като „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС. Пред него е висящ спор, по който той трябва да се произнесе в производство, което приключва с решение с правораздавателен характер. Следователно Съдът е компетентен да се произнесе по поставените от този орган преюдициални въпроси и преюдициалното запитване е допустимо.

IV – Заключение

50. Предвид гореизложените съображения предлагам Съдът да приеме, че е компетентен да се произнесе по поставените от Tribunal Català de Contractes del Sector Públic преюдициални въпроси.